

Nr 163.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändringar i 1947 års allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(5:e avd.)

I propositionen nr 185 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 6 april 1951, föreslagit riksdagen att

dels godkänna vid propositionen fogade förslag till

1) kungörelse om ändring i 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 416),

2) kungörelse om ändring i 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 417),

3) kungörelse om ändring i 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 418),

4) kungörelse om ändring i 1947 års familjepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 419) samt

5) kungörelse om ändrad lydelse av 17 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 420),

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förordats utfärda

1) erforderliga övergångsbestämmelser till förenämnda författningsförslag,

2) bestämmelser om förhöjning i vissa fall av reservpensioner, som utgå enligt 1943 års reservbefälskungörelser,

3) föreskrifter i fråga om reglering av reservpension, som sammanträffar med lön eller tjänstepension enligt av Kungl. Maj:t och riksdagen antagna avlönings- eller pensionsbestämmelser,

4) bestämmelser om avlönings- och pensionsförmåner åt personal i väg- och vattenbyggnadskåren och

5) pensionsbestämmelser för befattningshavare hos skytteförbundens överstyrelse och centralförbundet för befälsutbildning,

dels medgiva att från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. må utgå

1) till förre plantskoleföreståndaren hos skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län Frans Hugo Svensson, räknat från och med den 1 maj 1949, under hans återstående livstid en årlig pension av 1 116 kronor,

2) till förre förmannen hos skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län Olof Enoch Edlund, räknat från och med den 1 november 1948, under hans återstående livstid en årlig pension av 1 428 kronor samt

3) till förre kriminalkonstapeln August Bernhard Ignatius Zaar, räknat från och med den 1 januari 1948, under hans återstående livstid en årlig pension av 807 kronor 60 öre.

Berörda författningsförslag äro av följande lydelse.

F ö r s l a g

till

kungörelse om ändring i 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 416).

Härigenom förordnas, att 29 och 33 §§ samt 35 § 1 och 2 mom. 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

29 §.

A n d r a h u v u d t i t e l n.

Fångvårdsanstalterna.

För befattning såsom överläkare skall tillämpas det tjänstepensionsunderlag, som enligt 14 § gäller för 36 löneklassen å löneplan nr 1.

33 §.

N i o n d e h u v u d t i t e l n.

Lantbruksskolan vid Ultuna.

För befattning såsom rektor vid lantbruksskolan vid Ultuna skall tillämpas det tjänstepensionsunderlag, som enligt 14 § gäller för 33 löneklassen å löneplan nr 1.

Länsveterinärer.

För befattning — — — löneplan nr 1.

35 §.

E l f t e h u v u d t i t e l n.

1 mom. Statens sinnessjukhus.

För befattning såsom överläkare vid statens sinnessjukhus skall tillämpas det tjänstepensionsunderlag, som enligt 14 § gäller för 36 löneklassen å löneplan nr 1.

¹ Senaste lydelse av 33 § samt 35 § 1 och 2 mom., se 1948:589.

2 mom. Statens anstalt för fallandesjuka.

För befattning såsom överläkare vid statens anstalt för fallandesjuka skall tillämpas det tjänstepensionsunderlag, som enligt 14 § gäller för 36 löneklassen å löneplan nr 1.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1951.

F ö r s l a g

till

kungörelse om ändring i 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 417).

Härigenom förordnas, att 18 och 22 §§ samt 24 § 1 och 2 mom. 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

18 §.

A n d r a h u v u d t i t e l n.

Fångvårdsanstalterna.

För befattning såsom överläkare skall tillämpas det familjepensionsunderlag, som enligt 9 § 2 mom. gäller för 36 löneklassen å löneplan nr 1.

22 §.

N i o n d e h u v u d t i t e l n.

Lantbruksskolan vid Ultuna.

För befattning såsom rektor vid lantbruksskolan vid Ultuna skall tillämpas det familjepensionsunderlag, som enligt 9 § 2 mom. gäller för 33 löneklassen å löneplan nr 1.

Länsveterinärer.

För befattning — — — löneplan nr 1.

24 §.

E l f t e h u v u d t i t e l n.

1 mom. Statens sinnessjukhus.

För befattning såsom överläkare vid statens sinnessjukhus skall tillämpas det familjepensionsunderlag, som enligt 9 § 2 mom. gäller för 36 löneklassen å löneplan nr 1.

¹ Senaste lydelse av 22 § samt 24 § 1 och 2 mom., se 1948:590.

2 mom. Statens anstalt för fallandesjuka.

För befattning såsom överläkare vid statens anstalt för fallandesjuka skall tillämpas det familjepensionsunderlag, som enligt 9 § 2 mom. gäller för 36 löneklassen å löneplan nr 1.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1951.

F ö r s l a g

till

kungörelse om ändring i 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 418).

Härigenom förordnas, att 1 § 1 mom., 3 §, 18 § 2 mom., 19 § 1, 4 och 5 mom., 20 § 1 mom., 21 § 1 mom. samt 24 § ävensom rubriken framför 19 § 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

1 §.

1 mom. Detta reglemente äger tillämpning å rektorer samt ordinarie och extra ordinarie lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor (*de högre kommunala skolorna*), vilka äro underkastade statens allmänna avlöningsreglemente.

3 §.

Befattningshavare, å vilken detta reglemente äger tillämpning, är efter avgång från befattningen berättigad att åtnjuta *tjänstepension* eller *tjänstelivränta*, allt enligt de föreskrifter och under de villkor, som innehållas i reglementet jämte de närmare bestämmelser, som för tillämpningen av detsamma utfärdas av Kungl. Maj:t.

I reglementet — — — *befattningen m. m.*

18 §.

2 mom. Rörligt tillägg — — — års ålder.

Härvid skall dock iakttagas, att tillägg ej beräknas å belopp, varmed grundbeloppet överstiger 1 100 kronor, och ej heller å däri ingående öretal, som överskjuter fullt krontal.

2 kap. Rektorer.

19 §.

1 mom. Rektor äger rätt att vid avgång från rektorsbefattningen komma i åtnjutande av tjänstepension (*rektorspension*) i enlighet med vad nedan i denna paragraf sägs, under förutsättning att han jämväl enligt detta

¹ Senaste lydelse, se beträffande 1 § 1 mom. 1948: 591 och beträffande 19 § 1 mom. 1949: 257.

reglemente eller andra tjänstepensionsbestämmelser är berättigad till tjänstepension för lärarbefattning.

Där avgång — — — rektorspension utgå.

Rektor, vars förordnande efter det han uppnått en levnadsålder av 60 år på grund av därom av honom uttryckt önskan upphäves, innan rätt till tjänstepension för lärarbefattningen inträtt, må kunna av Kungl. Maj:t medgivnas rätt att komma i åtnjutande av rektorspension, därest avgången finnes icke vara stridande mot det allmännas intresse, och under förutsättning tillika att han vid frånträdande av lärarbefattningen kunde tillgodoräkna sig så stort antal tjänstår att detta utökat med den tid han innehaft rektorsbefattning uppgår till minst 30 år.

Bestämmelserna i — — — uttryckt önskan.

4 mom. Såsom *tjänstepensionsunderlag* för rektorsbefattning skall vid bestämmandet av tjänstepension för tiden intill den månad varunder pensionstagaren uppnår 67 års ålder tillämpas det belopp (*begynnelseunderlag*), som framgår av nedanstående tabell, samt för tiden därefter det belopp (*slutunderlag*), som erhålles genom minskning av begynnelseunderlaget med 792 kronor, såframt ej Kungl. Maj:t i särskilt fall förordnar om lägre avdrag.

S k o l f o r m	Begynnelseunderlag kronor
Högre folkskola	7 944
Annan högre kommunal skola:	
om rektor ej innehar adjunktskompetens ..	8 772
om rektor innehar adjunktskompetens}	9 564

5 mom. Övergår rektor till lärarbefattning, skall i tjänstepensionshänseende gälla vad för lärarbefattningen finnes stadgat.

Har med tjänstepensionsrätt förenad rektorsbefattning innehafts under minst 12 år i oavbruten följd, äger dock befattningshavaren kvarstå vid rektors tjänstepensionsrätt. I sådant fall skall med avseende å den tjänstepension, vartill han må bliva berättigad, iakttagas att pensionens grundbelopp icke må understiga det belopp, vartill det skulle hava bestämts, om han intill avgången ur tjänst alltjämt innehaft den frånträdde rektorsbefattningen.

20 §.

1 mom. Den som — — — folkpensionering (*förtidslivränta*).

Såsom förutsättning — — — likväl gälla,

a) att befattningshavaren under sammanlagt minst tre år före avgången innehaft anställning, som vid nämnda tillfälle varit förenad med tjänstepensionsrätt; samt

b) att han icke efter avgången men före den i första stycket a) eller b) avsedda tidpunkten innehaft annan anställning, förenad med tjänstepensionsrätt.

Där lärare — — — en tjänstelivränta.

Avgår rektor samtidigt från rektors- och lärarbefattning, må likaledes allenast en tjänstelivränta utgå. Livräntebeloppet skall därvid motsvara det högsta av de för de särskilda befattningarna beräknade beloppen.

21 §.

1 mom. Beloppet för år räknat av tjänstelivränta bestämmes, där ej annat föranledes av vad nedan i 2 mom. stadgas, i förhållande till dels det för befattningshavaren vid avgången gällande tjänstepensionsunderlaget, dels antalet vid avgången uppnådda tjänstår, dels ock nämnda antal tjänstår utökat med tid, som vid avgången må hava återstått till utgången av den månad varunder befattningshavaren uppnår 65 års ålder, allt på sätt närmare stadgas i 22 §.

Härvid iakttages — — — om förtidspension;

b) att tid, under vilken befattningshavaren icke innehåft med tjänstepensionsrätt förenad befattning och för vilken han icke enligt vad därom särskilt stadgats bidragit till tjänstepensioneringen, vid tjänstårsberäkningen i intet fall må tagas i betraktande till större del än två tredjedelar; samt

c) att såsom — — — före avgången.

24 §.

Befattningshavare, å vilken reglementet erhåller tillämpning, skall vara pliktig att underkasta sig ändrade bestämmelser i de hänseenden, om vilka i reglementet förmäles. Ordinarie befattningshavare är likväl icke skyldig underkasta sig ändring av föreskrifterna i 12 § 2 mom. och 19 § 4 mom. om beloppet av tjänstepensionsunderlag, i 14—16 §§ och 19 § 3 mom. första stycket om bestämmande av tjänstepensions grundbelopp eller i 18 § om rörligt tillägg, dock att sådan befattningshavare skall vara pliktig att, där-est de allmänna levnadskostnaderna nedgå med tio procent eller mera i förhållande till $\frac{100}{110}$ av levnadskostnaderna i mars 1946, efter prövning av Kungl. Maj:t och riksdagen vidkännas minskning med högst fem procent av grundbeloppet av tjänstepension eller beloppet av tjänstelivränta.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1951.

Förslag

till

kungörelse om ändring i 1947 års familjepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 419).

Härigenom förordnas, att 1 § 1 och 3 mom., 2 § 3 mom., 3 §, 12 § 1 och 2 mom., 13 §, 14 § 2 mom. samt 15 § 1 mom. ävensom rubriken framför 12 § 1947 års familjepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

¹ Senaste lydelse, se beträffande 1 § 1 mom. 1949: 258 och beträffande 12 § 1 mom. 1948: 592. Se därjämte beträffande 12 § 1 mom. och 14 § 2 mom. prop. 1951: 184.

1 §.

1 mom. Detta reglemente äger tillämpning beträffande:

a) rektor eller lärare, som är underkastad 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna;

b) den som — — — tjänstepensionsreglemente; samt

c) den som, efter att på grund av stadgandet under a) här ovan hava blivit underkastad detta reglemente, avgått från sin befattning utan rätt att för densamma komma i åtnjutande av pension varom under b) förmåles, under förutsättning att befattningshavaren under sammanlagt minst tre år före avgången innehaft anställning, som vid nämnda tidpunkt varit förenad med tjänstepensionsrätt, varom i 3 mom. tredje stycket här nedan förmåles.

Bestämmelsen under c) här ovan avser icke sådant fall, då befattningshavaren efter avgången innehaft annan anställning, förenad med tjänstepensionsrätt, som nyss sagts.

3 mom. Vad i detta reglemente sägs om befattningshavare skall, där ej annat framgår, i tillämpliga delar gälla med avseende å sådan förutvarande befattningshavare, som i 1 mom. b) eller c) avses.

Vad i — — — svarande engångsbelopp.

Med tjänste- — — — eller familjepensionsbestämmelser.

2 §.

3 mom. Då befattningshavare i dom å äktenskapsskillnad förpliktas att till sin make utgiva underhållsbidrag eller i skillnadsmålet visats föreligga avtal om sådant underhållsbidrag, äger domstolen, om makarna levttillsammans under minst fem år och befattningshavarens make vid sammanlevnads hävande uppnått en ålder av minst 30 år samt det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finnes skäligt, förordna att maken skall vara berättigad till familjepension eller familjelivränta, som avses i detta reglemente.

Sålunda meddelat — — — nytt gifte.

Äger förordnande som nyss sagts giltighet, må sådant förordnande ej med laga verkan meddelas till förmån för befattningshavarens make i senare äktenskap.

3 §.

Innehadē avliden befattningshavare vid frånfället familjepensionsrätt enligt bestämmelserna i 1 § detta reglemente för mer än en befattning, skall familjepension eller familjelivränta för varje befattning utgå enligt för densamma meddelade bestämmelser, dock med iakttagande av de i 15 § 1 mom. meddelade bestämmelserna rörande sammanträffande förmåner.

Efter den — — — familjelivränta utgå.

Där avliden befattningshavare vid frånfället innehade familjepensionsrätt enligt reglementet såväl för rektorsbefattning som för ordinarie lärarbefattning, må oavsett bestämmelsen i första stycket, familjepension eller familjelivränta utgå allenast för rektorsbefattningen.

2 kap. Rektorer.

12 §.

1 mom. Beträffande familjepension åt efterlevande efter rektor skola bestämmelserna i 6—8 samt 10 och 11 §§ äga motsvarande tillämpning.

Härvid skall — — — års ålder.

2 mom. Såsom familjepensionsunderlag för rektorsbefattning skall gälla det belopp, som anges i följande tabell.

S k o l f o r m	Familjepensions- underlag kronor
Högre folkskola	3 180
Annan högre kommunal skola:	
om rektor ej innehar adjunktskompetens ..	3 444
om rektor innehar adjunktskompetens	3 696

13 §.

Familjelivränta enligt detta reglemente tillkommer efterlevande till förutvarande befattningshavare, varom förmåles i 1 § 1 mom. c).

14 §.

2 mom. Familjepensionstalet för livränta bestämmes, där ej annat förordas av vad här nedan stadgas, till ett belopp motsvarande så stor del av det för befattningshavaren senast gällande familjepensionsunderlaget, som antalet vid avgången uppnådda fulla eller påbörjade fjärdedels tjänstår av det slag, varom i 10 § a) och b) förmåles, utgör av 120 eller — där vid avgången uppnådda tjänstår, utökade med tid, som från avgången må hava återstått till pensioneringsperiodens inträde, uppgå till mer än 120 fulla eller påbörjade fjärdedels tjänstår — av det större tal, som uppkommer genom berörda utökning.

I fråga om beräkning av tjänstår samt tid för pensioneringsperiodens inträde för rektor skola härvid stadgandena i 12 § 1 mom. andra stycket lända till efterrättelse.

Vid beräkning — — — två tredjedelar.

I övrigt — — — motsvarande tillämpning.

15 §.

1 mom. Innehade avliden befattningshavare vid frånfallet familjepensionsrätt för mer än en befattning, antingen enligt detta reglemente eller enligt såväl detta reglemente som andra familjepensionsbestämmelser, beror på Kungl. Maj:ts prövning, om och i vad mån de förmåner, vilka tillhöra endera respektive den enligt detta reglemente utgående familjepensionen eller familjelivräntan, av sådan anledning skola minskas med de till den andra familjepensionen eller familjelivräntan hörande förmånerna.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1951.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av 17 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 420).

Härigenom förordnas, att 17 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

17 §.

2 mom. Rörligt tillägg — — — års ålder.

Härvid skall dock iakttagas, att tillägg ej beräknas å belopp, varmed grundbeloppet överstiger 1 100 kronor, och ej heller å däri ingående öretal, som överskjuter fullt krontal.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1951.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två i anledning av propositionen väckta likalydande motioner, den ena inom första kammaren av herr *Arrhén* (I: 479) och den andra inom andra kammaren av herr *Fröderberg* (II: 613), i vilka hemställts, att riksdagen vid behandling av förevarande proposition måtte besluta sådana ändringar i Kungl. Maj:ts förslag, att årlig reservpension enligt före år 1943 utfärdade förordningar, vilken utgår till den som fullgjort all honom åliggande fredstjänstgöringsskyldighet, får, oavsett vad därom eljest är stadgat, för det fall, att pensionstagaren innehar med tjänstepensionsrätt förenad statlig eller därmed jämförlig anställning eller åtnjuter tjänstepension på grund av sådan anställning, efter tillämpning av kungörelserna nr 402/1946 och 657/1947 utgå med följande omreglerade grundbelopp, nämligen för underofficer 912 kronor, för marinläkare och mariningenjör, underkastade 1902 respektive 1905 års förordningar, 1 320 kronor, för officer och civilmilitär person av motsvarande tjänsteklass enligt 1902, 1912 eller 1915 års förordningar 1 044 kronor samt för officer och civilmilitär person av motsvarande tjänsteklass, å vilka någon av 1927, 1933, 1934 eller 1937 års förordningar är tillämplig, 1 224 kronor; att 1 mom. i envar av 24 § förordningen nr 815/1943, 23 § förordningen nr 816/1945 samt 22 § förordningen nr 817/1943 erhåller följande ändrade lydelse: »Å reservpensions grundbelopp utgår rörligt tillägg under samma förutsättningar och enligt enahanda grunder, som i allmänna tjänstepensionsreglementet den 30 december 1941 (nr 1008) sägs.»; samt att 13 § andra stycket kungörelsen nr

657/1947 erhåller följande ändrade lydelse: »Rörligt tillägg beräknas å grundbeloppet för månad, dock ej å däri ingående öretal, som överskjuter fullt krontal. Beträffande rörligt tillägg å tjänstepension skall härvid jämväl iakttagas, att tillägget ej beräknas å belopp, varmed grundbeloppet eller, då mer än en pension åtnjutes, pensionernas sammanlagda belopp överstiger 1 100 kronor samt att, där pensionen efter 67 års ålder utgår med lägre grundbelopp än före angivna ålder, det rörliga tillägget likväl skall beräknas å det högre grundbeloppet. För det fall att pension åtnjutes vid sidan av lön, å vilken utgår förhöjning enligt 4 § statens löneplansförordning, må rörligt tillägg å pensionen jämte dylik förhöjning icke beräknas å högre belopp än tillhoppa 1 600 kronor för månad.»;

dels ock en vid riksdagens början inom andra kammaren av herr *Andersson* i Munkaljungby väckt motion (II: 39), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att åt förre plantskoleföreståndaren Frans Hugo Svensson i Munkaljungby bevilja en årlig pension (understöd) till ett belopp som kan anses skäligt.

Beträffande motiveringen för de sålunda väckta förslagen får utskottet hänvisa till motionerna II: 613 och II: 39.

Vissa ändringar i 1947 års pensionsreglementen.

Beträffande den närmare innebörden av de under förevarande punkt framställda förslagen får utskottet hänvisa till propositionen s. 11 och 12.

Förhöjd pension åt viss reservpersonal.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 10 januari 1948 dagtecknad skrift ha *reservofficers- och reservunderofficersförbunden* — under framhållande att i och med tillkomsten av 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente de allmänna tjänstepensionerna undergått icke oväsentliga förhöjningar, motiverade av de ökade levnadskostnaderna och penningvärdets försämring — hemställt, att såväl äldre som nya reservpensioner måtte höjas till belopp, som med hänsyn till höjningen av de allmänna tjänstepensionerna kunde anses skäliga, och att i samband därmed pensionerna enligt 1943 års reservbefälskungörelser måtte bestämmas till sådana belopp, att de komme att stå i proportion till reservpensionerna enligt 1927 och 1934 års reservbefälsförordningar.

I utlåtande över ifrågavarande framställning har *försvarets civilförvaltning* erinrat, att anledningen till att personal i försvarsväsendets reserver icke kommit att omfattas av den från och med den 1 juli 1947 genomförda pensionsregleringen vore att söka bl. a. i det förhållandet att reservpensionerna icke vore att jämställa med tjänstepensioner i allmänhet. Civilförvaltningen har vidare anfört, att ämbetsverket icke funne skäl frångå sin i utlåtandet den 6 juni 1947 uttalade uppfattning i annan mån än att äm-

betsverket ansåge det otillfredsställande, att reservpersonal, som fullgjort tjänstgöring enligt 1943 års bestämmelser intill utgången av det år, varunder 47 års ålder uppnått, skulle erhålla lägre pension än den personal, som vore hänförlig till 1927 och 1934 års förordningar och vars tjänstgöring i fredstid upphörde med utgången av det år, varunder vederbörande fyllde 42 respektive 40 år.

Statskontoret har i utlåtande över framställningen anfört bl. a. följande.

Såsom ämbetsverket i olika sammanhang framhållit har reservpensionen väsentligen annan karaktär än den vanliga tjänstepensionen. Reservpensionen är sålunda närmast att betrakta såsom en premie avsedd att underlätta reservpersonalens rekrytering och kompensera den för de särskilda kostnader och olägenheter, som reservtjänstgöringen för med sig.

Den under år 1947 genomförda löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl. har visserligen kommit att öva inflytande även på avlöningsvillkoren för anställningshavare i försvarsväsendets reserver. För reservpersonalen gäller nämligen, nu liksom tidigare, att avlöningen under tjänstgöringen bestämmes efter för motsvarande personal på aktiv stat gällande grunder. Den omständigheten att avlöningsförmånerna undergått förändring på grund av för den aktiva personalen genomförd lönereglering har emellertid tidigare icke föranlett en motsvarande reglering av reservpersonalens pensionsförhållanden. Ej heller kan den år 1947 genomförda pensionsregleringen för statstjänstemännen tagas till intäkt för en revision av reservpensionerna, då dessa ej varit satta i relation till de allmänna pensionerna.

Departementschefen har i likhet med ämbetsverken och på i huvudsak de skäl, som anförts av dessa, funnit sig icke kunna tillstyrka yrkandet om en allmän förbättring av såväl äldre som nyare reservpensioner. Däremot har departementschefen funnit det förtjänt av övervägande, huruvida icke någon jämkning av de år 1943 fastställda pensionsbeloppen skäligen bör äga rum för åstadkommande av lämplig relation mellan dessa belopp och äldre pensioner. Pensionsbeloppen för reservofficerare uppgå efter den tekniska omräkning, som genomförts från och med den 1 juli 1947 i syfte att å samtliga pensionsbelopp skulle utgå rörligt tillägg enligt från sistnämnda tidpunkt gällande grunder, till följande belopp, nämligen pensioner enligt 1927, 1933 och 1934 års reservbefälsförordningar till 1 380 kronor samt pensioner enligt 1943 års reservbefälskungörelser till 1 020 kronor i fall då tjänstgöringsskyldigheten upphört vid 38 års ålder, till 1 320 kronor i fall då tjänstgöringsskyldigheten upphört vid 47 års ålder, och till 1 608 kronor i fall då tjänstgöringsskyldigheten upphört vid 55 års ålder. För reservunderofficerarna uppgå pensionsbeloppen till 1 068 kronor enligt de äldre författningarna samt till respektive 804, 1 020 och 1 248 kronor enligt 1943 års kungörelser. Såsom förbunden påpekat understiger sålunda reservpension enligt 1943 års kungörelser för anställningshavare, vilken varit tjänstgöringsskyldig till 47 års ålder, den pension, som tillkommer äldre författningar underkastad anställningshavare, vilken varit tjänstgöringsskyldig allenast intill 42 eller, beträffande flygvapnet, 40 års ålder. Departementschefen förordar, att pensioner, som sålunda enligt 1943 års bestämmelser

utgå till anställningshavare, vilka tillhört reserven till 47 års ålder, höjas så att de komma att något överstiga äldre reservpensioner och att i samband härmed någon justering uppåt vidtages även av pensioner enligt samma bestämmelser åt personal i reserven, som kvarstått till 55 års ålder. Beträffande den närmare avvägningen av beloppen tillstyrker departementschefen, att de nuvarande pensionsbeloppen enligt 1943 års kungörelser åt anställningshavare, som kvarstått till 47 eller 55 års ålder, eller alltså 1 080 respektive 1 320 kronor (efter omreglering 1 320 och 1 608 kronor) för reservofficerare och 840 respektive 1 020 kronor (efter omreglering 1 020 kronor och 1 248 kronor) för reservunderofficerare höjas till 1 152 respektive 1 368 kronor (efter omreglering 1 404 och 1 668 kronor) för reservofficerare samt till 900 respektive 1 068 kronor (efter omreglering 1 104 och 1 308 kronor) för reservunderofficerare. Det har ansetts böra ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i 1943 års reservbefälskungörelser, som påkallas av bifall till vad departementschefen sålunda förordat. Ändringarna ha synts böra träda i kraft den 1 juli 1951. I anslutning härtill erinras, att på grund av övergångsbestämmelser, meddelade i samband med tillkomsten av 1943 års kungörelser, pension enligt bestämmelserna i dessa kungörelser kan utgå först från år 1952.

Den föreslagna pensionsförbättringen kommer att medföra en höjning av de engångsbelopp, motsvarande pensionens kapitaliserade värde, vilka de pensionsberättigade äga utbetomma i stället för pension. En sådan konsekvens förefaller departementschefen i och för sig icke önskvärd men höjningen har synts vara alltför obetydlig för att motivera ändrade kapitaliseringsgrunder.

Sammanträffande av reservpension med lön eller tjänstepension.

Vid såväl 1946 som 1947 års omreglering av äldre pensioner intogs den ståndpunkten, att reservpensionerna visserligen borde inbegripas under omregleringen men att denna icke borde åsyfta en förändring av pensionernas storlek utan endast avse att möjliggöra en tillämpning av samma procenttal för förhöjning av reservpensioner som för förhöjning av pensioner enligt gällande allmänna tjänstepensionsreglemente (s. k. teknisk omreglering). Härvid togs hänsyn bl. a. därtill, att den, som är berättigad till reservpension, i motsats till andra pensionstagare kunnat utfå pensionens kapitaliserade värde i stället för årlig pension, ett förhållande som givetvis talar emot att man i efterhand genomför reella förändringar beträffande de årliga reservpensionerna.

Av den angivna ståndpunkten bör, framhåller *departementschefen*, närmast följa, att en reell förändring av de årliga reservpensioner, till vilka vederbörande förvärvat rätt, ej heller bör medgivas genom tillskapande av för pensionstagaren förmånligare grunder för reglering av reservpensions-

beloppet i det fall, att han är berättigad att vid sidan av reservpensionen åtnjuta lön eller tjänstepension av statsmedel. Under sådana förhållanden, och då tillräcklig anledning att nu frångå den tidigare intagna ståndpunkten icke synts departementschefen föreligga, har departementschefen funnit sig icke vara beredd att förorda bifall till ett av *de svenska reservofficersförbunden* och *svenska reservunderofficersförbundet* framfört förslag att samtliga maximeringsföreskrifter skola sättas ur kraft, såvitt angår reservpension. Av samma skäl har departementschefen icke kunnat biträda ett av *statskontoret* framfört förslag att de före 1947 års pensionsreglering meddelade maximeringsreglerna skulle för reservpensionstagarnas del sättas ur kraft. Ej heller har departementschefen kunnat förorda, att de höjningar av vissa maximeringsgränser, vilka föreslagits i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen nr 114 angående lönerevision för vissa chefs-tjänstemän m. m., skola erhålla sådan verkan, att reservpensionsförmånerna därigenom förhöjas för den, som vid sidan av reservpension åtnjuter lön eller tjänstepension.

Från regeln att åtgärder, vilka innebära reella ändringar i reservpensionsförmånerna, nu icke böra vidtagas, har emellertid ett undantag ansetts böra göras, såvitt angår de pensionstillägg och pensionsförhöjningar, som beretts reservpensionstagare, vilka åtnjuta reservpension enligt de s. k. äldre reservbefälsförfattningarna. Enligt äldre bestämmelser utgående s. k. pensionstillägg och pensionsförhöjning II, vilka åsyftat att medföra en verklig förhöjning av reservpensionsförmånerna, ha vid tillkomsten av 1927 års reservbefälsförfattningar inarbetats i de nya reservpensionernas fasta belopp. Härtill kommer, att de reduceringar av ifrågavarande förmåner, som bli en följd av att reservpension sammanträffar med annan förmån, i allmänhet äro avsevärda; i exemplifierande syfte kan nämnas, att för officer, som vid sidan av reservpensionen åtnjuter tjänstepension, reservpensionsförmånernas belopp i flertalet fall minskas med nära fyra femtedelar. Med hänsyn till anförda omständigheter tala enligt departementschefens mening övervägande skäl för att pensionstillägg och pensionsförhöjning få utgå med fullt belopp, jämväl då reservpensionen sammanträffar med lön eller tjänstepension.

Härutöver förordar departementschefen med hänsyn till av statskontoret påtalade olägenheter i administrativt hänseende av nuvarande bestämmelser, att dessa på visst sätt jämkas för ernående av förenkling. Beträffande förslaget i denna del må hänvisas till propositionen, s. 26 och 27.

De ändrade bestämmelserna ha synts böra träda i kraft den 1 juli 1951.

I förevarande sammanhang har utskottet förehaft de inledningsvis omnämnda *motionerna I: 479* och *II: 613*.

Vissa bestämmelser för officerare i väg- och vattenbyggnadskåren.

Förslag till ny kungörelse angående väg- och vattenbyggnadskåren har framlagts av chefen för armén. I detta sammanhang aktualiseras vissa avlönings- och pensionsspörsmål.

Enligt gällande bestämmelser åtnjuter kårens personal, i likhet med reservpersonalen, vid fullgörande av författningsenlig tjänstgöring lön enligt för motsvarande personal på aktiv stat stadgade grunder. Även i övrigt är kårens personal i avlöningshänseende i stort sett likställd med reservpersonalen. De avlöningsbestämmelser, som innefattas i arméchefens förslag till ny författning, ansluta sig i allt väsentligt till motsvarande bestämmelser beträffande reservpersonalen.

För egen del anser *departementschefen*, att för kårens personal böra gälla i stort samma avlöningsvillkor som för reservpersonalen. Departementschefen föreslår alltså, att bestämmelser om avlöningsförmåner för denna personal måtte få utfärdas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som i sådant avseende gäller för motsvarande reservpersonal. I fråga om traktementsförmånerna torde dock vissa övergångsbestämmelser bli erforderliga. Det har ansetts böra få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda sådana bestämmelser.

De pensionsbestämmelser, som äro tillämpliga i fråga om kårens personal, ansluta sig i allt väsentligt till vad som före tillkomsten av 1943 års reservbefälskungörelser gällde för reservpersonalen och pension, fastställd enligt 1921 års pensionsunderlagsskala, utgår alltså med ett grundbelopp av 900 kronor för år, vartill komma rörliga tilläggsförmåner. Arméchefens förslag syftar till att för kårens personal, som enligt nuvarande bestämmelser i regel kvarstår i kåren intill fyllda 65 år, skall tillämpas det för reservpersonalen tillämpade systemet med indelning av anställningstiden i perioder samt att avgång skall ske under 47:e, 55:e, 60:e eller 65:e levnadsåret. Vidare innebär förslaget, att kårens personal i fråga om tjänstgöring kommer att få i stort sett samma skyldigheter som reservpersonalen. Med hänsyn härtill har arméchefen föreslagit, att kårens personal skall i fråga om rätt till pension likställas med reservpersonalen och således få åtnjuta pensioner, vilka äro differentierade och till beloppen bestämda enligt de grunder, som gälla beträffande reservpensionerna.

För egen del har departementschefen funnit detta förslag godtagbart. Med tillämpning av 1941 års pensionsunderlagsskala skulle således ifrågavarande personal få uppbära reservpension, vars årliga grundbelopp skulle utgöra 1 080 kronor vid avgång under 47:e levnadsåret och 1 320 kronor vid avgång under 55:e levnadsåret eller senare. De bestämmelser i övrigt, som äro erforderliga i syfte att nå överensstämmelse med reservpersonalens pensionsvillkor, förutsättes Kungl. Maj:t få utfärda. I detta sammanhang omnämnes i propositionen, att, därest riksdagen skulle bifalla det i det föregående framlagda förslaget om förhöjning av vissa reservpensioner, de nu föreslagna pensionsbeloppen böra höjas i motsvarande mån. Vad depar-

tementschefen föreslagit i fråga om sammanträffande av reservpension och lön eller tjänstepension får jämväl betydelse för nu förevarande pensioner.

Frågan i vilken utsträckning kårens personal bör medgivas rätt att övergå till anställning enligt de nya bestämmelser, som avses skola gälla för kåren, är av betydelse ur den synpunkten att de, som medgivas att övergå, bli berättigade till de förhöjda pensioner, varom departementschefen i det föregående avgivit förslag. Enligt de av arméchefen föreslagna övergångsbestämmelserna skulle samtlig personal, som under år 1950 uppnått en levnadsålder av högst 52 år, beredas möjlighet att övergå å de nya bestämmelserna. Enligt arméchefens mening borde väg- och vattenbyggnadskårens personal i förevarande avseende i princip icke försättas i sämre läge än om den fått sina avlönings- och pensionsförhållanden reglerade samtidigt med reservpersonalen, vilken medgavs att övergå till anställning enligt 1943 års reservbefälskungörelser under förutsättning att vederbörande under år 1943 icke uppnådde högre levnadsålder än 46 år. Statskontoret har i huvudsak anslutit sig till arméchefens förslag, medan försvarets civilförvaltning ansett motsvarande övergångsbestämmelser böra gälla som enligt 1943 års reservbefälskungörelser. Departementschefen är f. n. icke beredd att taga ställning till denna fråga utan förutsätter att det får ankomma på Kungl. Maj:t att efter ytterligare utredning besluta härom. Medgivande att övergå till anställning enligt de nya bestämmelserna bör, heter det, givetvis icke lämnas personal, som ej avses skola efter övergången fullgöra tjänstgöring i fred.

Riksdagens bemyndigande har ansetts böra utverkas för Kungl. Maj:t att meddela beslut beträffande avlönings- och pensionsförmåner åt personal i väg- och vattenbyggnadskåren i huvudsaklig överensstämmelse med i det föregående uppdragna riktlinjer.

Beredande av pensionsrätt i statens pensionsanstalt för vissa befattningshavare.

Vid statsmakternas ställningstagande till 1944 års pensionsutrednings förslag angående pensionering genom statens pensionsanstalt av vissa icke-statliga befattningshavare (prop. 1949:200; bankoutsk. utl. 48; r. skr. 396) löstes frågorna om avgränsningen av pensionsanstaltens verksamhet blott provisoriskt. Slutlig ståndpunkt i dessa frågor avsågs skola tagas efter ytterligare utredning. Utredningen har anförtrotts åt särskilda sakkunniga, vilka med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 februari i år tillkallats för att verkställa en översyn av det statliga pensionsväsendet.

I skrivelser den 11 respektive den 13 maj 1950 ha *skyttförbundens överstyrelse* och *centralförbundet för befälsutbildning* gjort framställning om pensionsrätt i statens pensionsanstalt för befattningshavare, anställda hos organisationerna.

Departementschefen har för egen del funnit betänkligheter icke behöva

möta mot en anslutning till statens pensionsanstalt av här ifrågavarande befattningshavare. Departementschefen har härvid erinrat, att befattningshavare vid centralförbundet för nykterhetsundervisning, beträffande vilka i propositionen 1949: 200 gjordes enahanda uttalanden som i fråga om de nu förevarande båda personalgrupperna, erhöles pensionsrätt i pensionsanstalten år 1950 efter beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen.

I enlighet med statens pensionsanstalts förslag i utlåtanden över framställningarna föreslås befattningshavarna vid ett inordnande under SPA-reglementet hänförda till den i reglementet angivna gruppen B och alltså förenade med pensionsrätt först sedan pensionsanstalten på framställning beviljat registrering. Pensionsklasserna komma härvid att bestämmas av pensionsanstalten med hänsynstagande till löneförmånerna och med beaktande av storleken av de pensionsförmåner, som tillkomma annan med avseende å de huvudsakliga arbetsuppgifterna eller eljest jämförlig befattningshavare, för vilken löneställningen är fastställd i författning eller av Kungl. Maj:t. Även i fråga om pensionsåldrarna ansluter sig departementschefen till pensionsanstaltens förslag, innebärande en pensionsålder av 60 år för befattning i någon av pensionsklasserna 1:1—1:19 och 65 år för annan befattning, med möjlighet dock för anstalten att bestämma pensionsåldern till 63 eller 65 resp. 60 eller 63 år, där så med hänsyn till pensionsåldern för jämförlig statlig befattning befinnes påkallat. Vad angår omfattningen av pensionering inom befattningshavargrupperna har pensionsanstalten föreslagit införande av en ny särbestämmelse i reglementet, enligt vilken den som åtnjuter tjänstepension enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser först efter medgivande av Kungl. Maj:t skulle kunna inordnas under SPA-reglementet. För egen del är departementschefen icke beredd att för närvarande tillstyrka att en dylik särbestämmelse införes i reglementet. Möjlighet skulle sålunda i varje fall tills vidare stå öppen även för pensionsavgången militär beställningshavare att utan prövning av Kungl. Maj:t erhålla SPA-anslutning. I fråga om personalen vid centralförbundet för befälsutbildning torde denna möjlighet tills vidare komma att föreligga för endast en befattningshavare.

Beträffande pensionsförmånernas storlek för den som är berättigad till mer än en pension erinrar departementschefen, att i SPA-reglementet finnas intagna bestämmelser angående reglering av sammanträffande förmåner.

Riksdagens bemyndigande att meddela pensionsbestämmelser för angivna befattningshavare i enlighet med vad som sålunda förordats har ansetts böra utverkas. Bestämmelserna ha syntts böra tillämpas från och med den 1 juli 1951.

Pension åt vissa personer.

Fråga om pension åt förre plantskoleföreståndaren hos skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län Frans Hugo Svensson och förre förmannen hos skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län Olof Enoch Edlund.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag på förevarande punkt får utskottet hänvisa till propositionen s. 33—38.

I förevarande sammanhang har utskottet förehaft den inledningsvis omnämnda *motionen II: 39*.

Fråga om pension åt förre kriminalkonstapeln August Bernhard Ignatius Zaar.

Beträffande ifrågavarande förslag hänvisar utskottet till propositionen s. 38—40.

Utskottet.

Vad först angår de i förevarande proposition framlagda förslagen till vissa ändringar i 1947 års pensionsreglementen äga dessa förslag såsom av propositionen framgår samband med vissa av Kungl. Maj:t föreslagna — numera av vederbörande utskott tillstyrkta respektive av riksdagen redan beslutade — löne- och pensionsregleringar m. m. Förslagen ha icke givit utskottet anledning till erinran, varför utskottet tillstyrker bifall till desamma.

Mot vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om dels förhöjd pension åt viss reservpersonal, dels vissa bestämmelser för officerare i väg- och vattenbyggnadskåren har utskottet intet att invända. Utskottet tillstyrker därför bifall till propositionsförslaget även i dessa delar.

I propositionen framlägges vidare förslag beträffande sammanträffande av reserpension med lön eller tjänstepension. Såsom av den i propositionen å s. 23—25 lämnade redogörelsen framgår, har statskontoret i sådant hänseende föreslagit, att Kungl. Maj:t skulle hos riksdagen utverka bemyndigande att utfärda bestämmelser av innebörd, att för den, som jämte reservpension åtnjuter lön eller tjänstepension, hänsyn till nämnda förhållande skulle vid reservpensionsförmånernas bestämmande tagas allenast på följande sätt. Dels skulle vid omreglering av s. k. äldre eller nyare reservpension dyrtidstillägg icke beräknas å förhöjt underlag, dels skulle för bedömande av frågan, i vad mån å omreglerad reservpension må utgå rörligt tillägg enligt 1947 års pensionssystem, iakttagas de begränsningar, som följa av 1947 års omregleringskungörelse. I sak innebär detta förslag, dels att pensionstillägg och pensionsförhöjning må utgå med fullt belopp jämväl då reservpensionen sammanträffar med lön eller tjänstepension, dels ock att de före 1947 års pensionsreglering meddelade maximeringsreglerna skulle för reservpensionstagarnas del sättas ur kraft.

Kungl. Maj:ts förslag är i jämförelse med statskontorets förslag mindre långt gående. Även enligt propositionsförslaget skola pensionstillägg och pensionsförhöjning få utgå med fullt belopp jämväl då reservpensionen sam-

manträffar med lön eller tjänstepension. Däremot har departementschefen icke ansett sig kunna biträda statskontorets förslag att de före 1947 års pensionsreglering meddelade maximeringsföreskrifterna skulle för reservpensionstagarnas del sättas ur kraft. Avgörande för detta ståndpunktstagande har varit, att den, som är berättigad till reservpension, i motsats till andra pensionstagare kunnat utfå pensionens kapitaliserade värde i stället för årlig pension, ett förhållande som ansetts tala mot att man *i efterhand* genomför reella förändringar beträffande de årliga reservpensionerna. Av denna ståndpunkt har ansetts böra följa, att en reell förändring av de årliga reservpensioner, till vilka vederbörande förvärvat rätt, ej heller bör medgivas genom tillskapande av förmånligare grunder för reglering av reservpensionsbeloppet i det fall, att vederbörande är berättigad att vid sidan av reservpension åtnjuta lön eller tjänstepension av statsmedel.

Ett genomförande av statskontorets förslag har beräknats medföra en årlig kostnadsökning av omkring 145 000 kronor, under det att merkostnaden för ett genomförande av propositionsförslaget på förevarande punkt enligt vad utskottet under hand inhämtat skulle stanna vid omkring 50 000 kronor årligen.

De i motionerna I: 479 och II: 613 framförda yrkandena sammanfalla i huvudsak med det av statskontoret framförda förslaget.

Såvitt utskottet kunnat finna, innebär propositionsförslaget på förevarande punkt en skälig och godtagbar lösning av det föreliggande avvägningsproblemet. Det längre gående yrkande, som innefattas i motionerna och vilket i sak överensstämmer med statskontorets linje, kan utskottet såväl av kostnadshänsyn som i betraktande av att det här är fråga om reella förbättringar i efterhand av tidigare förvärvade förmåner icke tillstyrka. Utskottet ansluter sig därför till Kungl. Maj:ts förslag.

På de skäl som i propositionen anförts till stöd för förslaget om beredande av pensionsrätt i statens pensionsanstalt på i propositionen närmare angivna villkor för dels vissa befattningshavare vid skytteförbundens överstyrelse, dels vissa anställningshavare vid centralförbundet för befälsutbildning får utskottet tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Vad slutligen angår förslaget om pension åt vissa personer har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma. Utskottet tillstyrker därför bifall till propositionsförslaget på förevarande punkt. Motionen II: 39 torde härmed få anses besvarad.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

- a) godkänna vid propositionen fogade förslag till
 - 1) kungörelse om ändring i 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 416),
 - 2) kungörelse om ändring i 1947 års allmänna familjepensionsreglemente den 30 juni 1947 (nr 417),
 - 3) kungörelse om ändring i 1947 års tjänstepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 418),

4) kungörelse om ändring i 1947 års familjepensionsreglemente för de högre kommunala skolorna den 30 juni 1947 (nr 419),

5) kungörelse om ändrad lydelse av 17 § 2 mom. 1947 års tjänstepensionsreglemente för folkskolan den 30 juni 1947 (nr 420),

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 6 april 1951 förordat utfärda

1) erforderliga övergångsbestämmelser till förenämnda författningsförslag,

2) bestämmelser om förhöjning i vissa fall av reservpensioner, som utgå enligt 1943 års reservbefälskungörelser,

3) bestämmelser om avlönings- och pensionsförmåner åt personal i väg- och vattenbyggnadskåren,

4) pensionsbestämmelser för befattningshavare hos skytteförbundens överstyrelse och centralförbundet för befälsutbildning;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 479 och II: 613, bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen i förenämnda statsrådsprotokoll förordat utfärda föreskrifter i fråga om reglering av reservpension, som sammanträffar med lön eller tjänstepension enligt av Kungl. Maj:t och riksdagen antagna avlönings- eller pensionsbestämmelser;

III. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 39, medgiva, att från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. må utgå

1) till förre plantskoleföreståndaren hos skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län Frans Hugo Svensson, räknat från och med den 1 maj 1949, under hans återstående livstid en årlig pension av 1 116 kronor,

2) till förre förmannen hos skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län Olof Enoch Edlund, räknat från och med den 1 november 1948, under hans återstående livstid en årlig pension av 1 428 kronor,

3) till förre kriminalkonstapeln August Bernhard Ignatius Zaar, räknat från och med den 1 januari 1948, under hans återstående livstid en årlig pension av 807 kronor 60 öre.

Stockholm den 18 maj 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Leander, Gillström, fröken Andersson, herrar Eric Ericson, Sundelin, Rosenberg, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, Einar Persson, Bergman, Söderquist och Bengtson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmborg i Skövde, Bergström, Svensson i Grönvik, Mårtensson i Uddevalla, Lindholm, Rubbestad, Bergstrand, Åkerström, Petterson i Degerfors, Birke, Svensson i Alingsås, Nihlfors och Larsson i Stockholm.

Reservation

av herr *Mannerskantz*, fröken *Andersson*, herrar *Sundelin*, *Söderquist*, *Skoglund* i Doverstorp, *Malmborg* i Skövde, *Bergstrand*, *Birke*, *Nihlfors* och *Larsson* i Stockholm, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 479 och II: 613 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 18, som börjar med orden »Såvitt utskottet» och slutar med orden »Kungl. Maj:ts förslag», bort hava följande lydelse:

»Vid de överväganden utskottet ägnat den föreliggande frågan, har utskottet icke kunnat undgå att taga intryck av att den lösning, som den av statskontoret och motionärerna företrädde linjen innebär, erbjuder stora fördelar i så måtto, att därigenom ernås en i och för sig önskvärd förenkling och enhetlighet på förevarande område. Utskottet delar även motionärernas uppfattning att det knappast kan anses med billighet förenligt att fastläsa de för reservpensionerna gällande maximeringsföreskrifterna, samtidigt som maximeringsreglerna för rörliga tilläggsförmåner å löner och tjänstepensioner i avsevärd grad successivt uppmjukats. Då vidare den vid ett bifall till motionerna uppkommande kostnadsökningen i jämförelse med merkostnaden enligt propositionsförslaget icke syntes utskottet vara av den storleksordning, att densamma bör utgöra hinder för åstadkommande av en i och för sig eftersträfvansvärd lösning i enlighet med motionärernas förslag, finner sig utskottet böra, med frångående av propositionsförslaget på förevarande punkt, tillstyrka bifall till motionerna I: 479 och II: 613.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort hava följande lydelse:

»II. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 479 och II: 613, besluta,

1) att årlig reservpension enligt före år 1943 utfärdade förordningar, vilken utgår till den som fullgjort all honom åliggande fredstjänstgöringsskyldighet, må, oavsett vad där om eljest är stadgat, för det fall, att pensionstagaren innehar med tjänstepensionsrätt förenad statlig eller därmed jämförlig anställning eller åtnjuter tjänstepension på grund

av sådan anställning, efter tillämpning av kungörelserna nr 402/1946 och 657/1947 utgå med följande omreglerade grundbelopp, nämligen för underofficer 912 kronor, för marinläkare och mariningenjör, underkastade 1902 respektive 1905 års förordningar, 1 320 kronor, för officer och civilmilitär person av motsvarande tjänsteklass enligt 1902, 1912 eller 1915 års förordningar 1 044 kronor samt för officer och civilmilitär person av motsvarande tjänsteklass, å vilka någon av 1927, 1933, 1934 eller 1937 års förordningar är tillämplig, 1 224 kronor;

2) att 1 mom. i envar av 24 § förordningen nr 815/1943, 23 § förordningen nr 816/1943 samt 22 § förordningen nr 817/1943 skall erhålla följande ändrade lydelse: 'Å reservpensions grundbelopp utgår rörligt tillägg under samma förutsättningar och enligt enahanda grunder, som i allmänna tjänstepensionsreglementet den 30 december 1941 (nr 1008) sägs.';

3) att 13 § andra stycket i kungörelsen nr 657/1947 skall erhålla följande ändrade lydelse: 'Rörligt tillägg beräknas å grundbeloppet för månad, dock ej å däri ingående öretal, som överskjuter fullt krontal. Beträffande rörligt tillägg å tjänstepension skall härvid jämväl iakttagas, att tillägget ej beräknas å belopp, varmed grundbeloppet eller, då mer än en pension åtnjutes, pensionernas sammanlagda belopp överstiger 1 100 kronor samt att, där pensionen efter 67 års ålder utgår med lägre grundbelopp än före angivna ålder, det rörliga tillägget likväl skall beräknas å det högre grundbeloppet. För det fall att pension åtnjutes vid sidan av lön, å vilken utgår förhöjning enligt 4 § statens löneplansförordning, må rörligt tillägg å pensionen jämte dylik förhöjning icke beräknas å högre belopp än tillhopa 1 600 kronor för månad.';»